

Paweł Stefanoff

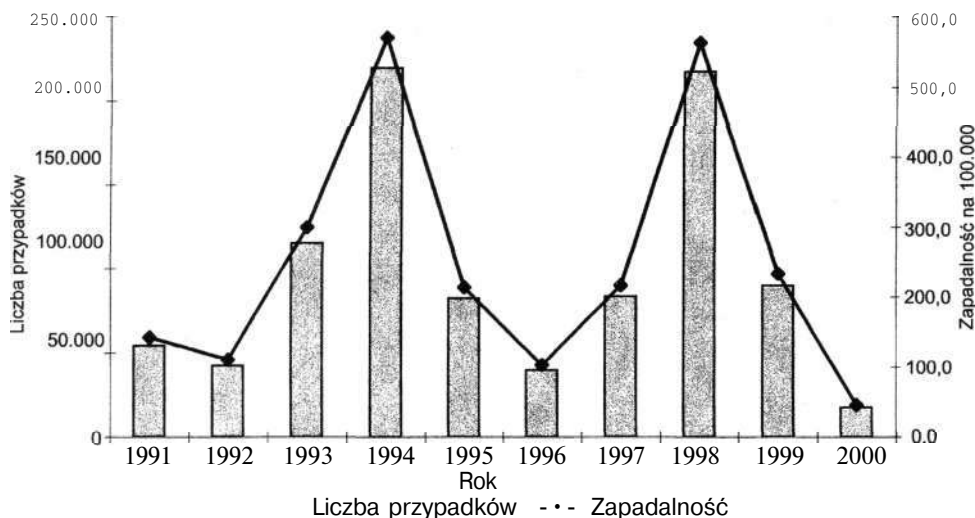
ŚWINKA W 2000 ROKU

Słowa kluczowe: świnka, epidemiologia, Polska, rok 2000

Key words: mumps, epidemiology, Poland, 2000

W 2000 roku odnotowano 17 548 zachorowań na świnkę, co oznacza ponad 5-krotny spadek liczby zachorowań w porównaniu z rokiem 1999 (90 214) oraz ponad 12-krotny spadek w porównaniu z rokiem 1998 (217 452 przypadków).

Zapadalność wynosiła 45,4 na 100 tys. mieszkańców i była niższa niż w roku 1999 (233,4), jak również znacznie niższa w porównaniu z medianą za lata 1995-1998 (214,9). Dynamikę zmian liczby zarejestrowanych przypadków oraz zapadalności na 100 tys. mieszkańców w ciągu ostatnich 5 lat przedstawia ryc. 1.

Ryc. 1. Świnka w Polsce w latach 1991-2000. Liczba przypadków oraz zapadalność na 100 000 mieszkańców

Fig. 1. Mumps in Poland in 1991-2000. Number of cases and incidence per 100 000 population

Tabela I. Świnka w Polsce w latach 1999-2000. Zachorowania i zapadalność na 1000 mieszkańców wg województw

Table I. Mumps in Poland in 1999-2000. Number of cases and incidence per 100 000 population by voivodeship

Województwo	1999		2000			
	liczba zachorowań	zapadalność	liczba zachorowań	zapadalność	hospitalizacja	
					liczba	%
POLSKA	90 214	233,4	17 548	45,4	849	4,8
1. Dolnośląskie	7 064	237,1	1 044	35,1	17	1,6
2. Kujawsko-pomorskie	1 708	81,3	1 440	68,5	75	5,2
3. Lubelskie	6 991	312,5	1 092	48,9	128	11,7
4. Lubuskie	2 169	212,0	427	41,7	17	4,0
5. Łódzkie	5 612	211,2	909	34,3	41	4,5
6. Małopolskie	4 436	137,8	1 554	48,2	99	6,4
7. Mazowieckie	14 047	277,3	1327	26,2	85	6,4
8. Opolskie	4 904	450,4	1 364	125,5	37	2,7
9. Podkarpackie	3 302	155,5	333	15,6	14	4,2
10. Podlaskie	3 786	309,6	444	36,3	41	9,2
11. Pomorskie	4 571	20,8,8	1 458	66,4	124	8,5
12. Śląskie	7 946	163,0	1 594	32,8	22	1,4
13. Świętokrzyskie	3 457	261,1	1 018	76,9	55	5,4
14. Warmińsko-mazurskie	5 211	355,9	396	27,0	10	2,5
15. Wielkopolskie	8 670	258,6	2 853	85,0	78	2,7
16. Zachodniopomorskie	6 340	366,0	295	17,0	6	2,0

Źródło: Biuletyn PZH i Min. Zdr.: Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce w 2000 roku

W poszczególnych województwach zapadalność wynosiła od 15,6 (woj. podkarpackie) do 125,5 (woj. opolskie). Spadek zapadalności zaobserwowano we wszystkich województwach (tab. I).

Jak co roku dominowały zachorowania dzieci i młodzieży w wieku do 14 lat (16 055 osób), które stanowiły 91,5% ogółu przypadków, przy czym 51,4% zachorowań (9 011) wystąpiło wśród dzieci w wieku 5-9 lat. Zgłoszono 2 880 zachorowań w grupie wieku 0-4 lata (16,4%), a zachorowania wśród osób dorosłych w wieku powyżej 20 rż. stanowiły 3,6% (640) zachorowań. We wszystkich grupach wiekowych nastąpił spadek zapadalności w porównaniu z rokiem poprzednim. Zaobserwowano systematyczne, aczkolwiek niezbyt silnie zaznaczone zmniejszanie się procentowego udziału zachorowań wśród dzieci w wieku poniżej 15 rż. (z 94,9% w 1998 roku, poprzez 93,3% w 1999 roku, aż do 91,5% w 2000 roku). Wraz ze spadkiem rejestrowanych zachorowań, tendencja ta może świadczyć o coraz powszechniejszym stosowaniu szczepień dzieci w 2 rż. Rozkład zachorowań w zależności od wieku ilustruje tabela II.

Tabela II. Świnka w Polsce w latach 1998-2000. Zapadalność i rozkład procentowy wg wieku

Table II. Mumps in Poland in 1998-2000. Incidence per 100 000 population and percentage in age groups

Wiek w latach	1998		1999		2000	
	zap.	%	zap.	%	zap.	%
Ogółem	562,4	100,0	233,4	100,0	45,4	100,0
0-4	1 558,2	15,6	614,6	14,2	143,4	16,4
5-9	4 712,8	57,6	1920,4	54,8	363,2	51,4
10-14	1 479,8	21,7	715,5	24,3	142,1	23,7
15-19	197,7	3,0	109,5	4,1	25,4	4,9
20-29	36,4	1,0	18,2	1,1	4,7	1,6
30-39	33,2	0,8	18,1	1,0	3,9	1,1
> 40	4,5	0,3	2,7	0,5	0,9	1,0

Źródło: Biuletyn PZH i Min. Zdr.: Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce w 2000 roku

Podobnie jak w latach poprzednich wyższą zapadalność obserwowano wśród mężczyzn (50,4) w porównaniu z zapadalnością wśród kobiet (40,7) (tab. III), na co miała wpływ przewaga zachorowań chłopców w wieku 0-14 lat.

Podobnie jak w ubiegłym roku zapadalność w miastach była niższa (38,6) w porównaniu z terenami wiejskimi (56,4) (tab. III). Najwyższą zapadalność obserwowano w miastach liczących od 50 tys. do 99 tys. mieszkańców (59,8), a ponadto w miastach liczących poniżej 20 tys. mieszkańców (55,2). W miastach obserwowano wyższą zapadalność wśród dzieci w wieku do 4 lat, podczas gdy w wieku powyżej 5 lat zapadalność była nieco wyższa wśród mieszkańców wsi.

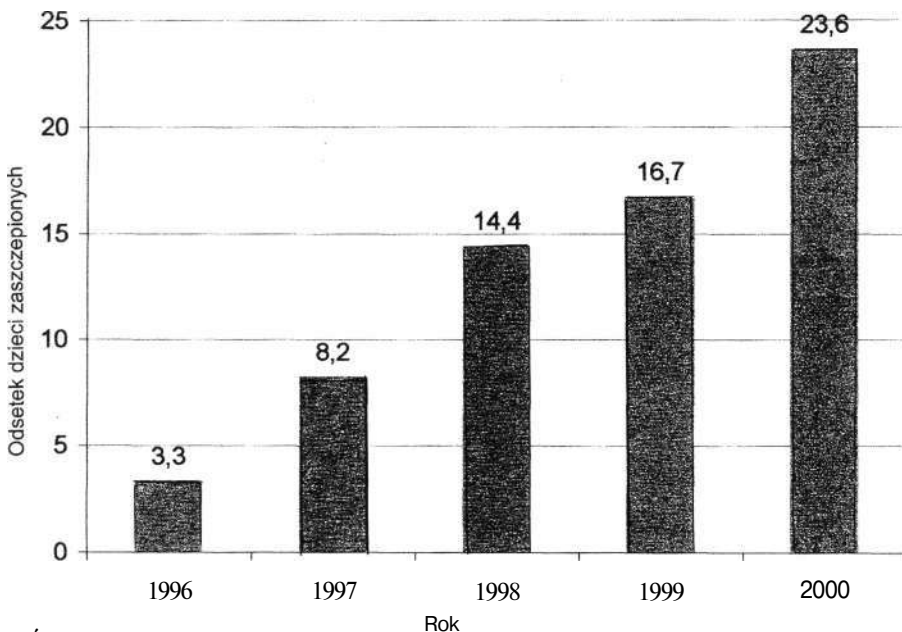
Więcej zachorowań (12 191) wystąpiło w I półroczu i stanowiły one 69,5% ogółu zarejestrowanych przypadków; najwięcej osób zachorowało w styczniu (13,6%), najmniej przypadków wystąpiło we wrześniu (2,0%).

Tabela III. Świnka w Polsce w latach 1999-2000. Zapadalność i udział procentowy wg płci i miejsca zamieszkania

Table III. Mumps in Poland in 1998-2000. Incidence per 100 000 population and percentage by gender in urban and rural population

Cecha	Rok	Miasto			Wieś			Ogółem		
		M	K	łącznie	M	K	łącznie	M	K	łącznie
Zapadalność	1999	250,5	204,5	226,5	261,9	227,3	244,6	255,0	213,0	233,4
	2000	43,5	34,2	38,6	61,0	51,7	56,4	50,4	40,7	45,4
Udział procentowy	1999	52,8	47,2	100,0	53,5	46,5	100,0	53,1	46,9	100,0
	2000	53,8	46,2	100,0	54,1	45,9	100,0	53,9	46,1	100,0

Źródło: Biuletyn PZH i Min. Zdr.: Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce w 2000 roku

Źródło: zakład Epidemiologii PZH

Ryc. 2. Odsetek dzieci w 3 rż. zaszczepionych szczepionką MMR w latach 1996-2000

Fig. 2. Percentage of 3-year old children vaccinated with MMR vaccine in 1996-2000

Hospitalizowano 849 chorych na świnkę - co stanowiło 4,8% ogółu zgłoszonych przypadków. W poszczególnych województwach częstość hospitalizacji wynosiła od 11,7% (woj. lubelskie) do 1,4% (woj. śląskie).

Szczepienia przeciw śwince nie są obowiązkowe i wykonuje się je na życzenie oraz koszt rodziców. Szczepienie MMR (wraz ze szczepionką przeciw odrze i różyczce) zaleca się podawać w drugim roku życia - zamiast podstawowego szczepienia przeciw

odrze, a także w 7-mym roku życia - w miejsce uzupełniającego szczepienia przeciw odrze.

Jak wynika z danych PZH i GIS (Biuletyn - Szczepienia ochronne w Polsce w 2000 r.) w 2000 roku 23,6% dzieci w 3 rż. było zaszczepionych przeciw śwince, podczas gdy w 1999 r. zaszczepionych było 16,7% dzieci. Odsetek dzieci zaszczepionych rośnie systematycznie od kilku lat (ryc. 2). Barięą dla wzrostu odsetka dzieci zaszczepionych pozostają: odpłatność szczepionki oraz powszechne przekonanie o niegroźnym charakterze choroby.

Paweł Stefanoff

MUMPS IN POLAND IN 2000

SUMMARY

A total of 17 548 mumps cases were reported in Poland in 2000. A 5-fold decrease in incidence of the disease (from 233,4 to 45,4 per 100 000 population) was noted, when compared with 1999. Approximately 4,8% of mumps cases were hospitalized (849 cases). The majority of the reported cases were children aged 5-9 (51,4% of all cases). In all voivodships the incidence was lower than in previous years. The probable cause of the decline of mumps cases was a marked amelioration of MMR vaccination coverage among 3-year old children. The MMR vaccine is not included into the national program of immunization, the vaccination is recommended for 2-year and 7-year old children.

Adres autora:

Paweł Stefanoff

Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny

ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa

tel. (0-prefiks-22) 542-12-06; e-mail: pstefanoff@pzh.gov.pl